

"UKRAINIAN LABOR NEWS"
Printed and published weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.
M. Popovich, Secretary.
Subscription per year \$4.00
Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"
Газета для робочого класу — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.
Видає Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Укр. Роб. Домі, на розі вулиць Пritchard і McGregor, у Вінніпегу, Ман. М. Попович, секретар.
Передплата на рік \$4.00
Адреса:
UKRAINIAN LABOR NEWS
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada

ЗАМІТКИ НА ТЕМИ ДНЯ.

ЧИ БУДЕ НА ЗЕМЛІ МИР?

Дипломати говорять про роззброєння. Давно вже говорять. Конференцію вже в цій справі скликають і не можуть скликати. Певно хочуть ще краще обзоритися до скликання конференції. Мовляв, хоччи міра — готуйся до війни.
Поки ще там конференція збереться, то французький парламент вже вивиснував на війну з Ріфами в Мароко і з Друзами в Сирії 40 мільйонів франків. Уряд хотів 41 мільйон франків, але соціалісти "стали в опозиції" і один мільйон відорвали. Тішаться, що одержали перемогу над урядом. А уряд сміється, бо він той один мільйон наміснене причепив, щоб дати ним соціалістичній "опозиції" по зубах.
Тож Бріан, прем'єр Франції, в Лідзі Націй роззброюється, а в Мароко і в Сирії озброюється.

Злучені Держави також роззброюються. Тільки під великим секретом. Але що нема нічого тайного, що не стало-б явним, то лондонська газета "Evening News" довідалася, що Злучені Держави недавно озброїли свої кораблі спеціальними п'ятицалевими гарматами найновішої методи.
Ці нові гармати мають спеціальне завдання — пильнувати мир у повітрі. Як тільки побачать аероплан, то за шість миль зсадять його на землю. Кожний великий корабель має по 8 таких нових гармат для побороювання війни в повітрі.
Ще не все. Англійські газети довідалися ще другий секрет про миролюбиві настрої Злучених Держав, а саме, що вони мають 99 військових кораблів більше, чим Англія.
Чи Злучені Держави мають аж так багато більше кораблів, чим Англія, це дійсно секрет, але, що подаючи такі релісії, англійські газети тимчасом захоплюють Англію до збудування 199 нових військових кораблів — це не секрет.
Як бачимо, то заноситься на мир не тільки на землі, але й в повітрі, на воді і під водою.

ДУМАЮТЬ ПОМАГАТИ ФАРМЕРАМ.

Домініанський і провінціальний уряди Канади говорять про допомогу фермерам. Думають дати фермерам позичку на довгі роки. Але тому, що саме та позичка має бути на довгі роки, то над нею треба довго думати, поки її дати.
Домініанський уряд вже й до грішного Моргана послав посил, вже й інші ньюйоркські банкири над цим думають і ніхто не можуть додуматися. Бо думати тут є над чим. Треба бачити, так придумати, щоб позичка була на довгі роки, щоб фермер її щороку сплачував і проте був винен. Треба, щоб та позичка була на відрізок німе наведеної "аритметики".
Учитель питає в школі ученика:
— Я твому батькові був винен 30 доларів. 15 доларів я йому вже віддав. Скільки ж я йому ще винен?
Ученик:
— Він винен ще 30 доларів.
— Але-ж я йому 15 дол. вже віддав. Видно, що ти не знаєш аритметики.
— Видно, пане вчителю, що ви не знаєте мого батька. Ви щоб віддали йому десять раз почитайнайт, то проте будете винні трицять.
Ось таким аритметичним батьком для фермерів є банкири і їх уряди.
Поки що справа з тою позичкою фермерам в проекті мається так: домініанський уряд видаєт бонди, які куплять банкири (на звичайній мові це називається, що уряд позичить гроші в банкирів); потім домініанський уряд позичить ці гроші провінціальному уряду; провінціоніальні уряди будуть позичати їх тому фермерові, за якого поручається десять фермерів; як той фермер позичає 100 доларів, то йому дадуть тільки 95 доларів; він їх має сплачувати 34 роки і при кінці речення він має заплатити 100 доларів. Це ще не все. Він має платити 7 процент за цю позичку, отже що року 7 доларів за сотню. За 34 роки за 100 доларів позички фермер має заплатити 238 доларів проценту і віддає віддати ще 100 доларів.
Як хочеш фермер позичити 1000 доларів чи більше, то порухайте собі скільки він має заплатити проценту. З цього рахування вам вийде подвійна користь: довідаєтеся скільки фермер має заплатити і... навчитесь аритметики.
Питаєте — що буде, як фермер не буде мати чим заплатити? Цим не журиться. По перше — такому не позичать, а по друге, як позичать, то за нього заплатять його десять ручителів.
Ось чому уряди і банкири так довго думають над позичкою для фермерів.

17 РАБУНКІВ ЗА МІСЯЦЬ ЛЮТИЯ У ВІННІПЕГУ.

Вінніпег — місто аж не так велике. Кажуть, фермерське місто. А злодійська статистика його цікава. Звіт міської поліції виказує, що за місяць лютий було у Вінніпегу 17 рабунків. Поза рабунками було також 39 крадіжків. Поза рабунками й крадіжками стягнуто \$5,919.75 штрафів, який розділили між собою місто й провінціоніальний уряд. Домініанський урядові дали лише \$10.00 з тої суми.
Протягом місяця лютого перейшов через вінніпегську поліцію 832 "прочани".
Голова поліції заявив, що 17 рабунків виконали у Вінніпегу "два індивідуальні гуртки", обидва які попали в руки поліції і засуджені на довгі терміни.
Значить, на березні можемо спати спокійно. Хіба при кінці його знову прочитаємо таку цікаву кримінальну статистику невеликого канадійського міста... Не забудьте, фермерсько-го міста.

ПАТРИОТИЧНО-ХРУНІВСЬКИЙ СЕЛЯНСЬКИЙ КОНГРЕС В СТАНІСЛАВОВІ.

При кінці січня ц. р. відбувся в Станіславі, в Галичині, так званий "селянський конгрес", скликаний "ширими Українцями" за польської гроші. "Народні діячі", що скликали цей конгрес, це були однопартійці Назарука, руководителі радикальної партії.
Львівські газети багато розписуються про той конгрес, а багато їх писання поконфіскувала польській цензура. Самий той конгрес в Станіславі відбувся в салі польського "Сокола" і під охороною польської поліції, яка всіх "неблагонадійних" на конгрес не пускала, а хто такі протиснувся і перешкадав українським патріотам, того поліція арештувала і в арешті била, билася.
Коли про такий "закон і порядок" на конгресі в Станіславі читали українські патріоти в Вінніпегу, то ім аж слинка котилася. Ах, як би їм була здалася польська поліція підчас міських виборів в Вінніпегу. Дуже була-б здалася. Так сердечно вони подзвужилися буди з польською шляхтою, але кліти комуністи не дали їм навіть висловити як слід своїх братерських почувань до "братів Славян".
В Галичині таки краще жити українським патріотам.

ЕКОНОМІЧНІ ЗАМІТКИ.

Процес нагромадження капіталу, зисований Карлом Марксом дев'ять років тому назад, вистараючо оправдється історією капіталістичної продукції в Канаді.
Насамперед Канада індустріалізується дуже швидким темпом. Ми бачимо, що в 1891 р. на фермах жило 3,296,141 людей і тільки 1,337,098 жило в інших і менших містах. Тридцять років пізніше числа представилися так: 4,436,361 на фермах і 4,353,121 в містах. При пильній аналізі цих цифр можна переконатися, що "процес переміщення" вже щораз швидшим темпом. Центр країни економічно швидко переноситься з ферм в промислові центри.
Повертаючи тепер до самого індустріального процесу, ми помітимо скору концентрацію і централізацію капіталу. В 1891 р. було zatrudнено 369,595 робітників капіталом вартості \$353,213,000. В 1910 р. капітал вартості \$1,347,583,609 zatrudнював 513,203 робітників. В 1922 р. (після найновішої статистики) ми знаходимо, що вже zatrudнено 462,573 робітників капіталом, що представив вартість \$3,125,772,761.
Навіть поверховий погляд на ці цифри виявить факт, що концентрація майже потроїлася, тоді як число zatrudнованих робітників зменшилося.
Дальша аналіза показує нам, що 437 підприємств (з загальною числа 22,184) zatrudнили 194,946 робітників. Тоб-то біля 42 проценту робітників було zatrudнено менше як двома процентами підприємств. Далі зна-

СПРАВА БУДОВИ ІНСТИТУТУ ДЛЯ СТАРИКІВ І СІРИТ.

Друга конвенція Робітничого Запозомого Товариства, що відбувалася 29. і 30. січня ц. р. у Вінніпегу, вирішила, між іншим, дати під загальне голосування членства Р.З.Т. відповідну постанову:
"Конвенція постановляє оподаткувати по п'ятьдесят центів в рік кожного члена і кожного членкини, що платять повну членську владку, а по двадцять п'ять центів в рік тих членків, що платять тільки половинну членської вкладки, на будову інституту для стариків і сиріт.
Оподаткування на цей фонд має бути колектоване відділами від членства при планованій членських вкладок за місяць травень (май) цього року, а в наступних роках при планованій вкладок за місяць січень. Зібрана відділами оподаткування на цей фонд має бути вилучена з Головного Заряду, а коли збереться значуща сума, то, за вирішенням Конвенції Р.З.Т. в майбутньому, за цей фонд має бути закуплена відповідна фарма, або площа, а на ній має бути побудований відповідний будинок, або будинки, для приймання й приюту стареньких і нездатних до праці робітників і робітниць, фермерів і фермерок, а також і сиріт, що опалилися після членів Р.З.Т. і інших.

ці взагалі не мають ні одної, ні в Канаді, ні в Злучених Державах. Що не мають і українські буржуазні прихвостні, міщані й доробкєвичі, це нас не дивує й не журить. Вони, як відомо, тільки про себе дбають. Але українські робітники і фермери такого інституту для стариків і сиріт потребують і повинні його мати, так як мають подібні інституції організовані робітники, наприклад, в Злучених Державах.
Постаріється і вичерпає свої сили при праці робітник або робітниця, фермер або фермерка, немає де голови приклонити, нема де кусня хліба дістати. Поневірьється, мучиться і скорой смерті для себе просить. Якщо вдасться попасти в публічний якийсь приют, то нема там відпочинку й спокою, що втікати не раз доводиться. Помруть дітям родичі — лиха їхня доля. Попадають у всякі інститути, що виховують з них, що їм потрібно. Користи для працюючого загалу з таких вихованків немає. Звичайно виростає з них кукіль, а не здорове зерно.
Чи маємо ми на завжди безпорядно здвигати плечима і казати, що нема ми не можемо

ВНУТРІШНІЙ СТАН РАД. СОЮЗУ.

(3 промови т. Сталіна на 14. з'їзді Всеосоюзної Компартії.)
(Докінчення.)
Класові відносини.
Розвиток народнього господарства радянських республік викликав поліпшення матеріального положення цілої робітничої класи. Число промислових робітників росло. 1-го жовтня 1923 року число робітників вносило 7 мільйонів, з того 1,200,000 сільсько-господарських. Також плата робітників значно зросла.
Супільне обезпечення обіймало 1924-1925 рр. 6,700,000 робітників. Сільським незаможникам видано 105 мільйонів карбованців грошевої підмоги.
Селянське питання.
Партія зробила докір, що вона веде хибну політику на селі. Відносно села має партія три головні клічі, поставлені Леніном:
1. Коли треба було повалити царя, Ленін сказав: Союз із цілим селянством проти царя і поміщиків. Невтралізація ліберальної буржуазії. Цим ключем партія побиділа.
2. У другому етапі (в жовтні 1917 року) кинув Ленін другий кліч: Союз пролетаріяту з сільською біднотою проти цілої буржуазії, при неутралізації середнього селянства. Це кліч партій, які стоять перед захопленням влади.
3. У третьому етапі, після перемоги над нападами імперіялізму, приступаючи до соціалістичного будівництва, кинув Ленін третій кліч: Мішній союз пролетаріяту й сільської бідноти з селянним середняком.
Після жовтневої революції почався процес переміни однієї частини сільської бідноти на селян-середняків. Ріжничкування села існує. Силу куркуля дехто перебільшує. Більшість на селі творять середняки і тому їм притягують до співпраці в добу "нену" єдино правильне. Радянська демократія полягає

ЩЕ ПРО ПРОВІНЦІОНАЛЬНИЙ З'ЇЗД ТУРФДІМ В ТОРОНТО.

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ.
Перш всего зазначимо, що в проголошеннях в "У.Р.В." з 23. і 25 лютого провінціоніального з'їзду ТурфДім в Торонто сталася дуже прикра помилка, бо замість 16. і 17. квітня, було подано, що з'їзд відбудеться 16. і 17. березня. В минулому числі цю помилку вже виправлено.
Отже провінціоніальний з'їзд Товариства Українських Робітничо-Фармерський Дім в Торонто відбудеться в далі 16. і 17. квітня 1926 року в салі під числом 533 Queen St. W.
Програма з'їзду була вже поміщена в трох числах "У.Р.В." і кожний відділ ТурфДім і Жіночої Секції повинен затримати її до найближчих зборів і на них її перечитати та обговорити. Коли і які замітки чи додатки, то їх треба ще перед з'їздом заслати на руки секретаря Провокму до Торонто.

ніяк зарадити? Ні. Робітничо-Запозомого Товариство покаже спосіб, яким можна цій справі допомогти хоч в деякій мірі, наскільки хватить сил і засобів організованих робітників і фермерів. Що як що, але не можемо ми допустити, щоб не заопікуватися тими робітниками й робітницями, фермерами і фермерками, що працювали на користь загальної робітничо-фермерської справи. Не можемо рівнодушно дивитися, як поневіряються і терплять на старості літ наші товариші і товаришки, або-ж на безприютність і безпомічність робітничих дітей-сиріт.
Тому вище подану постанову Конвенції Р.З.Т. належить вистати і вона повинна бути прийнята усім членством Р.З.Т. П'ятьдесят або двадцять п'ять центів на рік для кожного і кожної з нас, це просто дрібниця, а не якийсь тягар. Але з цего малесенького оподаткування за кілька років збереться поважна сума грошей, за яку зможемо збудувати прекрасний приют для стариків і сиріт.
Тож голосуйте всі за прийняттям резолюції Конвенції Р.З.Т.

ДЕЛЕГАТИ БРАТНІХ ОРГАНІЗАЦІЙ І ГОСТЕЙ РАДО ВІТАЄМО.

Східний Провокму запрошує також на цей з'їзд делегатів братніх організацій та представників робітничих товариств взагалі. Радо вітаємо товаришів-робітників з усіх поближчих місцевостей Торонта, головою з тих, де нема ще відділів або товариств ТурфДім, ні інших робітничих організацій, хоч там є поважні гуртки українських-робітників, але які не є ще з'організовані. Приїжджайте, товариші, на наш з'їзд, пригляньтеся нашій організаційній й освітній праці, а тоді зрозумієте користь організації і постараетесь зорганізувати робітників своєї місцевости.
Кожний робітник, певна річ, приїхати не зможе, бо не може лишити праці і поносити кошти. Але кількох, хоч би й неорганізованих робітників можуть легко вислати одного на цей з'їзд, склавши йому на дорогу певну суму грошей. Зробівши це, ви, товариші, покладете першу підвалину під будову організації у своїй місцевости.
ПРОВІНЦІЯ КВЕБЕК ПОВИННА ВЗЯТИ УЧАСТЬ.
Відділи й товариства ТурфДім в провінції Квебек, що також належать до Східного Провокму, повинні обовязково взяти участь в цем провінціоніальному з'їзді, приславши на него своїх правних делегатів і делегаток. Так само братні організації тої провінції повинні прислати на з'їзд своїх делегатів, яких ми щиро вітаємо.
Взагалі-ж, сегорічний провінціоніальний з'їзд ТурфДім на сході Канади повинен бути дійсним робітничим з'їздом, який має започаткувати широку організаційну й культурно-освітню працю серед українського робітництва на сході Канади.
В. Бабович, секретар Схід. Провокму ТурфДім.
НАУКА Й ТЕХНІКА.
ЖІНКА У ТУАРЕГІВ.
В північній Африці живе мало відоме, кочовиче плем'я — Туареги. Туареги живуть переважно на берейдах. Поки Французи прикоротили їхню свободу, найбільш улюбленим їх заняттям були рабунки. Жінки у Туарегів тишилися такою самою, а може й більшою свободою, як жінки в Європі. У Туарегів тільки муштина носить застосування, жінка ніколи не ходить з застосованим лицем. Жінка сама вибирає собі мужа, переповідає дітям перекази свого народу, виться читати і писати. Майно її після шлюбу лишається її власністю, якою вона розпоряджає до своєї волі.
ПОДОРОЖ ДО НЕВИДОМИХ ДЖУНГЛІВ.
При кінці листопада минулого року, вирушила з Сан-Франсіско, під проводом бувшого куратора етнологічного музею в Вашингтоні, Стирлінга, експедиція, що має прослідити джунгли (непроходимі лісні простори) на острові Нова Гвінея, коло Австралії, що належить до Голандії. Досі нога білого чоловіка не була ще в глибині тої незваної країни. Експедиція забрала з собою літак, яким мала передлетіти з берега в глибину острова. В подорожі взяло участь п'ять осіб.